Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MACIEJ SZPUNAR
prednesené 7. augusta 2018 [1]

Vec C-327/18 PPU

Minister for Justice and Equality
proti
RO

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal High Court (Vyšší súd, Írsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 50 ZEÚ – Vystúpenie z Európskej únie – Justičná spolupráca v trestných veciach – Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV – Európsky zatykač“

Úvod

1. Vieme len to, že o budúcom právnom vzťahu medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska nevieme nič (ďalej len „Spojené kráľovstvo“ alebo „UK“).

2. Ale aký to má vplyv na výkon európskeho zatykača (ďalej len „EZ“) zaslaného zo Spojeného kráľovstva do Írska, ktorý bol vydaný pred dátumom Brexitu? Na túto skutočnosť to nemá žiadny vplyv. EZ je potrebné vykonať. Tak, ako to bolo predtým.

3. To je v skratke moje riešenie predmetnej veci, ktorá bola predostretá v návrhu na začatie prejudiciálneho konania doručeného zo strany High Court (Vyšší súd, Írsko).

Právny rámec

Právo Únie

4. Ako sa uvádza v odôvodnení 6 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV [2], EZ zavedený týmto rámcovým rozhodnutím „je prvým konkrétnym opatrením v oblasti trestného práva, ktorým sa vykonáva zásada vzájomného uznávania, označovaná Európskou radou[[3]] ako ‚základný kameň‘ spolupráce v oblasti súdnictva“.

1 Jazyk prednesu: angličtina.

2 Rámcové rozhodnutie Rady z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/6, s. 34), zmenené rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009. s. 24, ďalej len „rámcové rozhodnutie“).

3 Pozri závery Európskej rady v Tampere z 15. a 16. októbra 1999 uvedené v odôvodnení 1 rámcového rozhodnutia.

5. Odôvodnenie 10 rámcového rozhodnutia potvrdzuje, že „mechanizmus [EZ] je založený na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi; jeho vykonávanie sa môže pozastaviť iba v prípade vážneho a pretrvávajúceho porušovania zásad uvedených v článku 6 ods. 1 [ZEÚ] jedným z členských štátov, zisteného Radou v zmysle článku 7 ods. 1 uvedenej zmluvy, s následkami uvedenými v článku 7 ods. 2 zmluvy."

6. Článok 1 rámcového rozhodnutia s nadpisom „Definícia [EZ] a povinnosť vykonať ho" znie:

„1. [EZ] je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.

2. Členské štáty vykonajú každý [EZ] na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

3. Toto rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 [ZEÚ]."

7. Kapitola 3 rámcového rozhodnutia obsahujúca články 26 až 30 rozoberá „Účinky odovzdania".

8. Článok 26 ods. 1 rámcového rozhodnutia s nadpisom „Započítanie doby zadržania vo vykonávajúcom členskom štáte" znie:

„Vydávajúci členský štát započíta všetky obdobia zadržiavania vyplývajúce z výkonu [EZ] do celkovej doby zadržiavania na výkon vyneseného trestu alebo ochranného opatrenia vo vydávajúcom členskom štáte."

9. Článok 27 ods. 2 rámcového rozhodnutia pod názvom „Možnosť trestného stíhania za iné trestné činy" obsahuje to, čo je všeobecne známe ako „zásada špeciality". Tento odsek je formulovaný takto:

„… odovzdaná osoba sa nemôže trestne stíhať, odsúdiť alebo inak pozbaviť slobody pre iný trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním ako pre ten, pre ktorý bola odovzdaná."

10. Článok 28 rámcového rozhodnutia má názov „Odovzdanie alebo následné vydanie" (do tretieho štátu).

Írske právo

11. Zákon o európskom zatýkacom rozkaze z roku 2003 v znení zmien a doplnení prebral ustanovenia rámcového rozhodnutia do írskeho práva.

Právo Spojeného kráľovstva

12. Zákon o extradícii z roku 2003 prebral ustanovenia rámcového rozhodnutia do práva Spojeného kráľovstva.

Skutkový stav a konanie pred vnútroštátnym súdom

13. Súdne orgány UK požadovali vydanie RO na základe dvoch EZ vydaných 27. januára a 4. mája 2016, ktorých výkon bol schválený zo strany High Court (Vyšší súd, Írsko) 1. februára a 10. mája 2016 na účely trestného stíhania v súvislosti s trestnými činmi vraždy, podpaľačstva a znásilnenia, pričom vo všetkých prípadoch predstavuje hornú hranicu sadzby trestu odňatie slobody na doživotie.

14. RO bol zatknutý v Írsku na základe prvého EZ 3. februára 2016 a od tohto dňa je vo väzbe. Na základe druhého zatykača bol zatknutý 4. mája 2016 a nachádza sa vo väzbe.

15. RO vzniesol voči svojmu vydaniu do UK námietky súvisiace s vystúpením UK z EÚ a s článkom 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDĽP“) v súvislosti s možným neľudským a ponižujúcim zaobchádzaním, ktorému by bol údajne vystavený, ak by bol uväznený v Maghaberry Prison (ústav na výkon trestu odňatia slobody v Maghaberry) v Severnom Írsku. Tvrdí, že nie je jasné, ako budú zaručené jeho práva podľa rámcového rozhodnutia po vystúpení UK z EÚ.

16. Z dôvodu zlého zdravotného stavu RO sa pojednávanie v danej veci konalo až 27. júla 2017.

17. V rozsudku vydanom 2. novembra 2017 High Court (Vyšší súd, Írsko) posúdil tvrdenie RO, že by bol vystavený neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu, ak by bol odovzdaný do Severného Írska, a výslovne určil, že otázka týkajúca sa Brexitu bude vyriešená neskorším rozsudkom. High Court (Vyšší súd) uviedol podobné testy, ktoré sa majú uplatniť podľa článku 3 EDĽP [4] a podľa článku 4 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) [5]. High Court (Vyšší súd) uviedol, že existujú presné a aktualizované informácie týkajúce sa podmienok väzby v ústave na výkon trestu odňatia slobody v Maghaberry, ktoré vyvolávajú obavy, že existuje reálne riziko, že RO bude na základe jeho zraniteľnosti vystavený neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu. Vzhľadom na vyššie uvedené ustanovenia, ako boli vyložené zo strany Irish Supreme Court (Najvyšší súd Írska) a Súdneho dvora, a vzhľadom na analýzu dôkazov v tomto prípade High Court (Vyšší súd) požiadal UK o ďalšie informácie týkajúce sa podmienok, v ktorých by bol RO držaný, ak by bol odovzdaný do UK.

18. Dňa 16. apríla 2018 vydávajúci súdny orgán, Laganside Court in Belfast (Laganside súd v Belfaste, Severné Írsko), uviedol informácie o tom, ako sa Väzenská služba Severného Írska postaví k rizikám hrozby neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania s RO v Severnom Írsku.

19. High Court (Vyšší súd) rozhodol v neprospech RO vo všetkých vznesených námietkach, s výnimkou zostávajúcich otázok týkajúcich sa dôsledkov Brexitu a vznesenej otázky v súvislosti s článkom 3 EDĽP.

20. High Court (Vyšší súd) uviedol, že v súlade s ustanoveniami článku 50 ods. 2 ZEÚ Spojené kráľovstvo oznámilo 29. marca 2017 Európskej rade svoj úmysel vystúpiť z EÚ. V súlade s inými dojednaniami má účinok tohto oznámenia spôsobiť, že UK vystúpi z EÚ v súlade s ustanoveniami článku 50 Zmluvy o EÚ k 29. marcu 2019.

21. High Court (Vyšší súd) zastáva názor, že ak dôjde k odovzdaniu RO, je veľmi pravdepodobné, že po 29. marci 2019, t. j. potom, ako UK vystúpi z EÚ, RO zostane v ústave na výkon trestu v UK. Pravdepodobne budú uzavreté prechodné dojednania upravujúce situáciu, ktorá nastane bezprostredne po vystúpení, a zároveň môžu byť medzi EÚ a UK uzavreté dojednania, ktorými sa budú riadiť budúce vzťahy medzi týmito stranami v oblastiach, ktoré upravuje rámcové rozhodnutie.

22. Do dnešného dňa však nie je jasné, či takéto dojednania budú vôbec uzavreté, a ak áno, nie je jasná povaha príslušných opatrení, ktoré budú prijaté. Predovšetkým nie je vôbec jasné, či bude nárok občana EÚ nachádzajúceho sa v jurisdikcii UK na rozhodnutie relevantných otázok práva Únie v prípade sporu s konečnou platnosťou zo strany Súdneho dvora trvať aj po vystúpení UK.

4 Stanovené zo strany Irish Supreme Court (Najvyšší súd Írska) vo veci Minister pre spravodlivosť proti Rettinger [2010] IESC 45.

5 Pozri rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198).

23. V tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania High Court (Vyšší súd) tiež uvádza, že v kontexte tejto veci v podstate kladie rovnaké otázky, aké mu položil Irish Supreme Court (Najvyšší súd Írska) v marci 2018 vo veci KN proti Minister pre spravodlivosť a rovnosť[6], o ktorej sa aktuálne koná pred Súdnym dvorom[7], ale vznikla potreba dostať na ne rýchlejšiu odpoveď, keďže RO je vo väzbe.

Prejudiciálne otázky položené Súdnemu dvoru

24. V tomto kontexte High Court (Vyšší súd) uznesením zo 17. mája 2018, ktoré bolo doručené Súdnemu dvoru 18. mája 2018, položil Súdnemu dvoru tieto otázky:

„So zreteľom na

a) oznámenie, ktoré vykonalo Spojené kráľovstvo podľa článku 50 ZEÚ,

b) neistotu, pokiaľ ide o opatrenia, ktoré budú prijaté medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom na úpravu vzťahov po vystúpení Spojeného kráľovstva, a

c) vyplývajúcu neistotu týkajúcu sa rozsahu, v akom by [R O] bol v praxi schopný vykonávať svoje práva podľa Zmlúv, Charty alebo príslušných právnych predpisov, ak by bol odovzdaný do Spojeného kráľovstva a zostal vo výkone trestu odňatia slobody po vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ,

1. vyžaduje právo Únie od dožiadaného členského štátu, aby odmietol odovzdanie osoby, ktorá je predmetom európskeho zatykača, do Spojeného kráľovstva, ak by sa jej odovzdanie inak podľa vnútroštátneho práva členského štátu vyžadovalo,

   i) vo všetkých prípadoch?

   ii) v niektorých prípadoch, s ohľadom na osobitné okolnosti prípadu?

   iii) v žiadnom prípade?

2. Ak je odpoveďou na prvú otázku odpoveď uvedená v bode ii), aké sú kritériá alebo úvahy, ktoré musí súd v dožiadanom členskom štáte posúdiť na určenie, či je odovzdanie zakázané?

3. V kontexte druhej otázky je súd dožiadaného členského štátu povinný odložiť prijatie konečného rozhodnutia o vykonaní európskeho zatykača, pokým nenadobudne väčšiu istotu vo vzťahu k príslušnému právnemu režimu, ktorý má byť prijatý po vystúpení príslušného žiadajúceho členského štátu z Únie

   i) vo všetkých prípadoch?

   ii) v niektorých prípadoch, s ohľadom na osobitné okolnosti prípadu?

6 Vec C-191/18.

7 Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný na základe rozhodnutia z 12. marca 2018. KN, ktorý bol odsúdený v UK za trestné činy v oblasti daňových podvodov na trest odňatia slobody, utiekol do Írska počas doby prepustenia na kauciu pred vydaním rozhodnutia. Následne bol na neho súdom v UK vydaný EZ Tak ako v tejto veci, Supreme Court (Najvyšší súd) kladie v podstate otázku, či budú dôsledky Brexitu také, že by bol donútený zmeniť svoje právne posúdenie veci. Žiadosť vnútroštátneho súdu, aby Súdny dvor prejednal vec v skrátenom súdnom konaní podľa článku 105 ods. 1 rokovacieho poriadku bola zamietnutá uznesením predsedu Súdneho dvora. V uznesení sa uvádza, že skutočnosť, že UK v blízkej budúcnosti už nebude súčasťou EÚ a prípadne už nebude podliehať právu EÚ, najmä ustanoveniam rámcovej dohody, samo osebe nepredstavuje naliehavú situáciu účastníkov konania vo veci samej. Pozri uznesenie predsedu Súdneho dvora z 30. mája 2018, KN (C-191/18, neuverejnené, EU:C:2018:383, bod 21).

iii) v žiadnom prípade?

4. Ak je odpoveďou na tretiu otázku odpoveď uvedená v bode ii), aké sú kritériá alebo úvahy, ktoré musí súd v dožiadanom členskom štáte posúdiť na určenie, či je povinný odložiť prijatie konečného rozhodnutia o vykonaní európskeho zatykača?“

Naliehavé prejudiciálne konanie

25. Rovnakým uznesením zo 17. mája 2018 vnútroštátny súd požiadal, aby bolo o tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania rozhodnuté v rámci naliehavého prejudiciálneho konania v zmysle článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

26. Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že tento návrh vyvoláva otázky v oblasti, na ktorú sa vzťahuje tretia časť Hlava V Zmluvy o EÚ, t. j. justičná spolupráca v trestných veciach (Kapitola 4) týkajúce sa toho, že RO je v súčasnosti vo väzbe výlučne na základe EZ vydaných Spojeným kráľovstvom a toho, že rozhodnutie Súdneho dvora je potrebné na rozhodnutie tejto veci s konečnou platnosťou.

27. Dôvodom pre naliehavosť je skutočnosť, že prerokovanie v riadnom alebo aj v skrátenom konaní by značne predĺžilo dobu, ktorú RO – na ktorého sa vzťahuje prezumpcia neviny vo vzťahu k EZ vydaným na účely trestného stíhania – strávi vo väzbe.

28. Vnútroštátny súd tiež zdôrazňuje, že existuje ďalších osem prípadov, v ktorých osoby zostávajú vo väzbe v Írsku výlučne na základe EZ vydaných Spojeným kráľovstvom a v ktorých bol vznesený „argument vo veci Brexit“ na podporu toho, že Súdny dvor by nemal nariadiť odovzdanie. Vnútroštátny súd tiež poznamenáva, že vo väzbe sú ďalšie osoby, ktorým boli uložené tresty na základe vnútroštátneho práva, ktoré uplynú v krátkom čase a ktoré môžu byť následne zadržané vo väzbe až do odovzdania do Spojeného kráľovstva, ale ktorých pojednávania musia byť odročené až do rozhodnutia o argumente vo veci Brexit. Existuje aj niekoľko ďalších osôb, ktoré boli zatknuté na základe EZ zo Spojeného kráľovstva, ktoré sú prepustené na kauciu až do rozhodnutia o odovzdaní a ktoré tiež vzniesli argumenty v súvislosti s Brexitom. Okrem toho bol zo strany Spojeného kráľovstva do Írska zaslaný „značný počet“ EZ, ktoré sa majú vykonať. Ďalšie zatýkanie „vyžiadaných osôb“ je preto veľmi pravdepodobné.

29. Prvá komora Súdneho dvora 11. júna 2018 na základe návrhu sudcu spravodajcu a po vypočutí generálneho advokáta rozhodla, že návrh na začatie prejudiciálneho konania zaslaný vnútroštátnym súdom bude prerokovaný v naliehavom konaní. Písomné pripomienky v tomto konaní boli doručené zo strany účastníkov konania, Spojeného kráľovstva a Európskej komisie. Rovnakí účastníci konania, ako aj Rumunsko sa zúčastnili na pojednávaní, ktoré sa konalo 12. júla 2018.

Posúdenie

30. Otázkou predloženou Súdnemu dvoru je v podstate to, či v situácii, v ktorej členský štát 1. podľa článku 50 ods. 2 ZEÚ oznámil Európskej rade svoj úmysel vystúpiť z EÚ a 2. v súlade s príslušnými ustanoveniami rámcového rozhodnutia vydal EZ na účely odovzdania vyžiadanej osoby zo strany iného členského štátu, by malo byť právne posúdenie, ktoré sa má vykonať pri výkone EZ daným iným členským štátom zmenené na základe vyššie uvedeného oznámenia o vystúpení, a ak áno, do akej miery.

31. Preto bude úlohou Súdneho dvora, aby určil, či sa má systém EZ naďalej uplatňovať dovtedy, kým bude Spojené kráľovstvo vystupovať ako vydávajúci členský štát, hoci práva, ktoré dotknutá osoba odvodzuje z rámcového rozhodnutia, pravdepodobne už nebudú po 29. marci 2019 chránené rovnakým spôsobom, najmä ak mechanizmus prejudiciálneho konania nebude súdom daného štátu dostupný.

Prípustnosť

32. Na úvod je potrebné zdôrazniť, že neexistuje žiadna otázka týkajúca sa prípustnosti tejto veci.

33. Právomoc Súdneho dvora rozhodovať v prejudiciálnom konaní podľa článku 267 ZFEÚ sa týka výkladu Zmlúv a platnosti a výkladu aktov inštitúcií.

34. Samotné otázky sa týkajú článku 50 ZEÚ. Spolu s jasnými vysvetleniami a náčrtom právnych otázok, ktorým vnútroštátny súd čelí,[8] je to na prípustnosť veci postačujúce. Daná vec predovšetkým nie je hypotetická v zmysle relevantnej judikatúry Súdneho dvora,[9] keďže článok 50 ZEÚ už má právne účinky.

35. Okrem toho, ak by situácia zostala presne taká, ako je v súčasnosti, ako bude podrobnejšie uvedené nižšie, v dôsledku článku 50 ods. 3 sa právo Únie prestane uplatňovať na Spojené kráľovstvo od 29. marca 2019. Tento dátum nastane v blízkej budúcnosti a v každom prípade to bude v okamihu, keď budú mať ustanovenia rámcového rozhodnutia týkajúce sa postupu po odovzdaní stále účinky.

36. Preto zatiaľ čo návrh na začatie prejudiciálneho konania, akým je tento, nemá hypotetickú povahu, neznamená to, že nemožno pracovať s predpokladmi, aj keby tieto predpoklady spočívali v tom, že z právneho hľadiska zostane situácia taká, ako je v súčasnosti.

37. Vnútroštátny súd požaduje odpoveď od Súdneho dvora, ktorú považuje za nevyhnutnú[10] na to, aby určil, či má byť zatykač vykonaný. Danú odpoveď mu je potrebné poskytnúť.

Skutkový stav

38. Posúdenie skutkového stavu bude štruktúrované takto: v prvom kroku sa budem zaoberať štandardným postupom odovzdávania medzi dvoma členskými štátmi podľa rámcového rozhodnutia. Potom sa budem zaoberať možnými dôsledkami článku 50 ZEÚ na postup odovzdávania, keď sa vydávajúci orgán nachádza v UK. Následne sa budem zaoberať konkrétnymi otázkami, ktoré vzniesol RO v súvislosti s postupom odovzdávania, a nakoniec prejdem na otázku právomoci Súdneho dvora.

Štandardný postup odovzdávania medzi dvoma členskými štátmi

39. Ako Súdny dvor dôsledne zdôraznil, rámcové rozhodnutie má za cieľ nahradiť systém viacstranného vydávania osôb medzi členskými štátmi systémom spočívajúcim na tom, že súdne orgány si budú odovzdávať odsúdené alebo podozrivé osoby na účely výkonu súdnych rozhodnutí alebo vedenia trestných stíhaní, pričom tento systém vychádza zo zásady vzájomného uznávania.[11] Nedávno Súdny dvor spresnil, že tento viacstranný systém vydávania je „založený na Európskom dohovore o vydávaní[12] z 13. decembra 1957“[13].

8 Čo je v plnom súlade s článkom 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

9 Pozri napríklad rozsudok z 28. septembra 2006, Gasparini a i. (C-467/04, EU:C:2006:610, bod 44).

10 Porovnaj článok 267 ods. 2 ZFEÚ. Pozri tiež môj návrh, ktorý som predniesol vo veci AY (C-268/17, EU:C:2018:317, body 25 a 26).

11 Pozri rozsudok z 3. mája 2007, Advocaten voor de Wereld (C-303/05, EU:C:2007:261, bod 28).

12 Rady Európy. Pozri Európsky dohovor o vydávaní. Text k dispozícii na: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/024.

13 Pozri rozsudky z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 75); z 10. novembra 2016, Kovalkovas (C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 25), a z 10. novembra 2016, Poltorak (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, bod 24).

40. Základné črty rámcového rozhodnutia, pokiaľ ide o dôvody nevykonania európskeho zatykača, sú už Súdnemu dvoru dobre známe:[14] článok 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia stanovuje pravidlo, podľa ktorého sú členské štáty povinné vykonať akýkoľvek európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia. Vykonávajúce súdne orgány môžu odmietnuť vykonať takýto príkaz len v taxatívne stanovených prípadoch nevykonania, ktoré sú uvedené v rámcovom rozhodnutí,[15] pričom výkon EZ možno podriadiť iba podmienkam, ktoré taxatívne stanovuje uvedené rámcové rozhodnutie.[16] V dôsledku toho platí, že vzhľadom na to, že vykonanie EZ predstavuje zásadu, odmietnutie vykonania je poňaté ako výnimka, ktorá sa musí vykladať reštriktívne.[17]

41. Článok 3 rámcového rozhodnutia stanovuje dôvody na povinné nevykonanie európskeho zatykača, zatiaľ čo články 4 a 4a rámcového rozhodnutia uvádzajú dôvody pre nepovinné nevykonanie EZ.[18] Okrem toho môže vykonanie EZ podliehať iba[19] jednej podmienke uvedenej v článku 5 rámcového rozhodnutia.[20]

42. Rámcové rozhodnutie je založené na zásade vzájomného uznávania, koncepte pôvodne vyvinutom v kontexte slobôd vnútorného trhu,[21] ktorá je sama o sebe, ako „základný kameň“ spolupráce v oblasti súdnictva, založená na vzájomnej dôvere[22] medzi členskými štátmi s cieľom dosiahnuť cieľ stanovený Úniou, aby sa stala priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.[23] Táto zásada vo všeobecnosti vyžaduje, najmä pokiaľ ide o oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, aby členské štáty posúdili, či všetky ostatné členské štáty dodržiavajú právo Únie a najmä základné práva uznané právom Únie.[24] Je možné tvrdiť, že vzájomné uznávanie je pravdepodobne najvýraznejším príspevkom EÚ k spolupráci členských štátov EÚ v oblasti súdnictva a že hlavným nástrojom v tejto oblasti je rámcové rozhodnutie.[25] Keďže vzájomná dôvera neznamená slepú dôveru[26], Súdny dvor uznal, že za výnimočných okolností môžu byť uplatnené obmedzenia týkajúce sa zásady vzájomnej dôvery a v dôsledku toho vzájomného uznávania.[27]

14 Pozri aj návrh, ktorý som predniesol vo veci AY (C-268/17, EU:C:2018:317, bod 42).

15 Okrem výnimočných okolností, ako je vysvetlené v bode 43 nižšie.

16 Pozri rozsudky z 1. decembra 2008, Leymann a Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669 bod 51), a zo 16. novembra 2010, Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683, bod 37).

17 Rozsudok z 29. júna 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, bod 19 a tam citovaná judikatúra).

18 Pre bližšie informácie pozri návrh, ktorý som predniesol vo veci AY (C-268/17, EU:C:2018:317, bod 45 a nasl.).

19 Podmienky uvedené v článku 5 rámcového rozhodnutia sú taxatívne, pozri rozsudky zo 16. júla 2015, Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 36); z 28. júna 2012, West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, bod 55), a z 26. februára 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, bod 38).

20 Pozri tiež rozsudok z 10. augusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, bod 51).

21 Od rozsudku z 20. februára 1979, Rewe-Zentral (120/78, EU:C:1979:42, bod 14, nazývaný „Cassis de Dijon“).

22 V anglických jazykových verziách vecí, ktoré rieši Súdny dvor, sa niekedy používa pojem „mutual confidence“ namiesto „mutual trust“. Pozri napríklad rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 77). Domnievam sa, že tieto pojmy majú presne ten istý význam a môžu byť použité zameniteľným spôsobom.

23 Pozri napríklad rozsudok z 10. augusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, bod 49).

24 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. decembra 2011, N.S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 78 až 80), a z 26. februára 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, body 37 až 63).

25 Pozri tiež JENEY, P.: The European Union's Area of Freedom, Security and Justice without the United Kingdom: legal and practical consequences of Brexit. In: *ELTE Law Journal*, 2016, s. 117-137, na s. 126 – 127. Tento autor ďalej dodáva, že EZ sa tiež „ukázal ako najproblematickejší nástroj vzájomného uznávania“, proporcionalita jeho používania, nedostatok záruk základných práv a absencia dôvodov na odmietnutie z dôvodu základných práv zostávajú opakujúcimi sa problémami v jeho aplikácii a výklade.

26 Pozri LENAERTS, K.: La vie après l'avis: exploring the principle of mutual (yet not blind) trust. In: 54 *Common Market Law Review* 2017, s. 805 – 840, na s. 806.

27 Pozri stanovisko 2/13 Súdneho dvora (Pristúpenie Európskej únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) z 18. decembra 2014 (EU:C:2014:2454, bod 191).

43. Najmä pokiaľ ide o rámcové rozhodnutie, ako to vyplýva z už citovaného rozsudku vo veci Aranyosi a Căldăraru [28], takéto obmedzenia môžu byť uplatnené tam, kde existuje skutočné riziko neľudského a ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty [29] z dôvodu podmienok zadržania vo vydávajúcom členskom štáte. Vykonávajúci súdny orgán musí na tento účel predovšetkým v prvom rade vychádzať z objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných informácií o podmienkach výkonu pozbavenia osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač, ktoré preukazujú existenciu buď systematických či všeobecných nedostatkov, alebo nedostatkov týkajúcich sa niektorých skupín osôb, alebo niektorých väzenských zariadení. [30] V druhom rade, Ak totiž dôjde ku konštatovaniu existencie takéhoto rizika, je ešte potrebné, aby vykonávajúci súdny orgán konkrétnym a presným spôsobom posúdil, či existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba bude vystavená tomuto riziku v dôsledku podmienok, v akých má byť pozbavená osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač. [31]

44. Pokiaľ ide o tento prípad, z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že neexistuje žiadny z povinných ani dobrovoľných dôvodov na nevykonanie EZ. Okrem toho, pokiaľ ide o podmienky zadržania, zdá sa, že vnútroštátny súd starostlivo vykonal dvojstupňovú analýzu, ktorá je uvedená v predchádzajúcom bode týchto návrhov a dospel k záveru, že – s výnimkou následkov Brexitu – v súvislosti s článkom 4 Charty neexistoval samostatný problematický bod. [32]

45. Okrem toho sa to priamo odráža v spôsobe, akým vnútroštátny súd formuloval svoju prvú otázku, keď uviedol, že odovzdanie vyžiadanej osoby by sa *inak* vyžadovalo. Ak by teda neexistovalo oznámenie o vystúpení, vnútroštátny súd by rozhodol, že Írsko musí pristúpiť k vykonaniu EZ vo vzťahu k RO.

Dôsledky článku 50 ZEÚ

46. Ďalej je potrebné posúdiť, či oznámenie UK v súlade s článkom 50 ZEÚ Európskej Rade o úmysle vystúpiť z EÚ má vplyv na vyššie uvedené skutočnosti v tom zmysle, že právne posúdenie, ktoré sa má vykonať vykonávacím súdnym orgánom, by sa malo akýmkoľvek spôsobom zmeniť na základe tohto oznámenia.

28 Rozsudok z 5. apríla 2016 (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198). Na normatívnej úrovni to pre Súdny dvor vyplýva z článku 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia, podľa ktorého dané rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne zásady zakotvené v článku 6 Zmluvy o Európskej únii: pozri najmä body 74 a 83 a nasl., ako aj odôvodnenie rozsudku. Pozri tiež rozsudky z 25. júla 2018, ML (Podmienky zadržania v Maďarsku) (C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, bod 117); z 25. júla 2018, LM (Nedostatky súdneho systému) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, body 47, 59, 73 a 79), a návrh, ktorý predniesol generálny advokát Tančev v tejto veci (C-216/18 PPU, EU:C:2018:517, body 5, 55, 59 a 121).

29 Ide o absolútne ustanovenie, z ktorého nie je možná žiadna výnimka: pozri rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, body 85 a 86, s výslovným odkazom na článok 3 a článok 15 ods. 2 EDĽP). Je to ústredným bodom právneho štátu.

30 Pozri rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 89). Okrem rozsudkov (vnútroštátnych alebo medzinárodných, najmä Európskeho súdu pre ľudské práva) je možné získať takéto informácie z rozhodnutí, správ a iných dokumentov medzinárodných organizácií, pričom vedúcim orgánom je Európsky výbor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania Rady Európy, ktorý spravuje príslušný dohovor.

31 Pozri rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 92).

32 Vznikla tak otázka týkajúca sa rizika, že by v prípade odovzdania a vzatia do väzby mohol byť RO vystavený neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu. Vydávajúci súdny orgán poskytol informácie o tom, ako sa má toto riziko riešiť. Rozumiem, že vnútroštátny súd je spokojný s týmito informáciami, keďže nepredkladá samostatnú otázku týkajúcu sa otázky článku 4 Charty, ale uvádza ju iba okrajovo v súvislosti s otázkou týkajúcou sa vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ.

– *Článok 50 ZEÚ*

47. Článok 50 ZEÚ, ktorý je dôsledkom článku 53 ZEÚ, podľa ktorého je táto Zmluva uzatvorená na neobmedzený čas, objasňuje, že každý členský štát sa môže rozhodnúť vystúpiť z Únie [33], a pripomína, že EÚ je založená na dobrovoľnom členstve. [34] Článok 50 ods. 2 ZEÚ na to stanovuje postup: v prvom rade členský štát, ktorý sa rozhodne vystúpiť, oznámi svoj úmysel Európskej rade. Následne v zmysle usmernení Európskej rady Únia dojedná a uzavrie s takým štátom dohodu, ktorá ustanoví spôsob jeho vystúpenia, pričom zohľadní rámec jeho budúcich vzťahov s Úniou. [35] Túto dohodu uzatvára v mene Únie Rada Európskej únie, ktorá sa uznáša kvalifikovanou väčšinou po udelení súhlasu Európskeho parlamentu.

48. Článok 50 ods. 3 ZEÚ špecifikuje, že Zmluvy (to znamená právo Únie ako také) sa prestanú vzťahovať na dotknutý členský štát odo dňa nadobudnutia platnosti dohody o vystúpení alebo v prípade, ak sa tak nestane, dva roky po oznámení uvedenom v článku 50 ods. 2 ZEÚ, pokiaľ Európska rada jednomyseľne nerozhodne o predĺžení tejto lehoty po dohode s dotknutým členským štátom.

49. Vzhľadom na to, že dohoda o vystúpení ešte v podstate neexistuje [36] a najmä nie podrobné pravidlá o postupe odovzdávania alebo vydávania medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom, táto skutočnosť indikuje uplatnenie dvojročného obdobia po oznámení, čo znamená, že ak sa situácia nezmení, Spojené kráľovstvo vystúpi z EÚ 29. marca 2019. Toto je predpoklad, s ktorým je možné rátať, pretože ide o predvolený režim. Všetko ostatné je vo hviezdach. A nevyzerá to, že v tých, ktoré sú na európskej vlajke.

– *Absencia abstraktného testu*

50. RO tvrdí, že oznámenie o vystúpení zo strany Spojeného kráľovstva z 29. marca 2017 predstavuje samo osebe výnimočnú okolnosť, ktorá má viesť k nevykonaniu príslušných EZ. [37] Podľa jeho názoru sa zásada vzájomnej dôvery zaslaním oznámenia o vystúpení „fatálne narušila“ [38]. RO tvrdí, že to vedie k tomu, že EZ vydané v Spojenom kráľovstve už nie sú vykonateľné.

51. Nesúhlasím s takýmto odôvodnením, ktoré posúva výklad právnych účinkov oznámenia o vystúpení nad rámec akéhokoľvek možného právneho výkladu.

33 Samozrejme, ako sa uvádza v článku 50 ods. 1 ZEÚ, v súlade so svojimi ústavnými požiadavkami.

34 Pozri tiež HILLION, CHR.: Withdrawal under Article 50 TEU: an integration-friendly process. In: 55 *Common Market Law Review* 2018, Vydanie 2/3, s. 29 – 56, na s. 53.

35 Táto dohoda sa dojedná v súlade s článkom 218 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Mnoho právnych aspektov týkajúcich sa skutočného postupu zostáva nejasných, pozri napr. ŁAZOWSKI, A.: Be Careful What You Wish for: Procedural Parameters of EU Withdrawal. In: CLOSA, C. (ed.): *Secession from a Member State and Withdrawal from the European Union*, Cambridge University Press: Cambridge, 2017, s. 234 – 256, na s. 241, a EECKHOUT, P., FRANTZIOU, E.: Brexit and Article 50 TEU: a constitutionalist reading“. In: 54 *Common Market Law Review*, 2017, s. 695 – 734.

36 Existuje len text návrhu dohody, ktorý vydala Pracovná skupina Európskej komisie pre prípravu a vedenie rokovaní s Veľkou Britániou podľa článku 50 ZEÚ. Návrh bol zaslaný „EU27 členským štátom“, riadiacej skupine Brexitu Európskeho parlamentu a bol zverejnený na webovej stránke pracovnej skupiny 19. marca 2018 s cieľom: „zdôrazniť... pokrok dosiahnutý v rokovacom kole od 16. do 18. marca 2018“. Je dostupný na: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_agreement_coloured.pdf. Je zrejmé, že ide o pracovný dokument a správu o pokroku, ktorá bola zverejnená z dôvodu transparentnosti. Platí preň aj to, že „nič nie je dohodnuté, pokiaľ nie je dohodnuté všetko“. Obe tieto zásady sú stanovené ako „hlavné zásady“ v bode 2 „Usmernenia na základe oznámenia Spojeného kráľovstva podľa článku 50 Zmluvy o EÚ“ (EUCO XT 20004/17), ktoré prijala Európska rada 29. apríla 2017 na základe článku 50 ods. 2 ZEÚ, dostupné na: http://www.consilium.europa.eu/media/21763/29-euco-art50-guidelinesen.pdf.

37 Pravdepodobne sa RO odvoláva na článok 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia, rovnako ako to urobil Súdny dvor vo svojom rozsudku z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198).

38 V znení, ktoré používa RO.

52. Vystúpenie z EÚ, hoci to zrejme nie je najpríjemnejšia možnosť pre každého, kto je zainteresovaný [39], je možnosť výslovne stanovená v článku 50 ZEÚ. Aj keď v kontexte histórie a cieľov Zmlúv [40], ktoré sú založené na spoločných hodnotách [41], článok 50 Zmluvy o EÚ určite predstavuje výnimku, nič to nemení na skutočnosti, že tento článok existuje a členský štát ho môže využiť.

53. Ak by samotné oznámenie o vystúpení bolo kvalifikované ako mimoriadna okolnosť, ktorá by fatálne narušila akúkoľvek vzájomnú dôveru, bolo by to v rozpore s motívmi členského štátu na vystúpenie a zbavilo by to dané ustanovenie akejkoľvek užitočnosti.

54. Okrem toho sa javí ako svojvoľné, aby sa kategoricky rozhodlo, že situácia v prejednávanej veci by sa mala posudzovať odlišne od situácie EZ vydaného tesne pred dňom oznámenia o vystúpení. [42]

55. Prístup navrhnutý RO by v podstate viedol ku všeobecnému jednostrannému [43] pozastaveniu uplatňovania ustanovení rámcového rozhodnutia k dátumu oznámenia o vystúpení. To by bolo v rozpore so zásadou rámcového rozhodnutia, ako sa uvádza v jeho odôvodnení 10, že vykonávanie mechanizmu EZ sa môže pozastaviť iba v prípade vážneho a pretrvávajúceho porušovania zásad uvedených v článku 6 ods. 1 ZEÚ, zisteného Radou v zmysle článku 7 ods. 1 ZEÚ, s následkami uvedenými v článku 7 ods. 2 uvedenej zmluvy. [44] Rovnako by nebolo zlučiteľné so všeobecnou zásadou práva Únie, že členské štáty nemôžu pozastaviť uplatňovanie ustanovení práva Únie.

56. Samotné oznámenie o vystúpení teda nepredstavuje mimoriadnu okolnosť, ktorá vedie k nevykonaniu EZ.

Konkrétne otázky po odovzdaní

57. High Court (Vyšší súd) odkazuje na štyri aspekty práva Únie, ktoré uviedol RO a ktoré teoreticky [45] vzniknú po odovzdaní a rozhodne po 29. marci 2019. Sú nimi: po prvé, či môže mať nárok na započítanie doby zadržania v súlade s článkom 26 rámcového rozhodnutia; po druhé, či môže mať nárok na osobitné konanie zakotvené v článku 27 rámcového rozhodnutia; po tretie, či platí zákaz jeho ďalšieho odovzdania tretiemu štátu [46] zo strany UK a po štvrté, či budú dodržané jeho základných práv, ktoré sú zakotvené v Charte. Vo všeobecnosti RO dodáva, že aj keby mal nepochybne prístup k súdom Spojeného kráľovstva, ktoré by vydali rozhodnutie o týchto štyroch aspektoch, ak by nastali, bol by zbavený možnosti, aby tieto záležitosti práva Únie boli s konečnou platnosťou rozhodnuté Súdnym dvorom.

58. Naopak, írsky minister, vláda UK a Komisia nevidia žiadnu prekážku výkonu EZ. Rovnako ani rumunská vláda.

39 Počnúc dotknutým členským štátom, jeho hospodárskymi subjektmi a občanmi až po Úniu ostatných členských štátov a ich hospodárske subjekty a občanov, nehovoriac o štátnych príslušníkoch tretích krajín, ktorí požívajú práva vyplývajúce z práva Únie bez ohľadu na ich formu.

40 Ktoré sa usilujú o vytvorenie čoraz užšieho zväzku medzi národmi Európy (odôvodnenie 13 Zmluvy o EÚ), sú založené na spoločných hodnotách (článok 2 Zmluvy o EÚ) a majú niekoľko cieľov (článok 3 Zmluvy o EÚ – štyri základné ciele sú vytvorenie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, vnútorný trh, hospodárska a menová únia a spoločné vystupovanie navonok), ktoré sa dosahujú v rámci politík vymenovaných v ZFEU.

41 Článok 2 ZEÚ.

42 Predstavme si, že vykonanie EZ vo vzťahu k RO sa uskutočnilo 28. marca 2017. Bez oznámenia o vystúpení by vnútroštátny súd EZ vykonal. Ale pokiaľ ide o situáciu po odovzdaní dotknutej osoby, situácia by sa nijako nelíšila od situácie v prejednávanej veci.

43 Aj keby, ako v prejednávanej veci, bol neúmyselný, pokiaľ ide o Spojené kráľovstvo.

44 Pozri v tejto súvislosti rozsudok z 25. júla 2018, LM (Nedostatky súdneho systému) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 72).

45 „Teoreticky“ je takisto názor vnútroštátneho súdu. To je potrebné zdôrazniť.

46 *Inému* tretiemu štátu, dovoľujem si spresniť, vzhľadom na to, že RO odkazuje na obdobie po 29. marci 2019.

– *Brexit znamená Brexit*[47]

59. Keď členský štát vystúpi z EÚ a ak nebudú existovať žiadne pravidlá v tejto oblasti, rámcové rozhodnutie pre tento členský štát prestane platiť.[48] Prirodzený dôsledok spočíva v tom, že štát nie je viazaný povinnosťami, ktoré z neho vyplývajú, ale ani nemôže vykonávať práva, ktoré sú v ňom obsiahnuté. Ďalším prirodzeným dôsledkom je, že jednotlivci sa už nemôžu odvolávať na práva, ktoré im boli priznané v rámcovom rozhodnutí vo vzťahu k členskému štátu, na ktorý sa už rámcové rozhodnutie nevzťahuje.[49]

60. Ide o všeobecný jav, ktorý je vlastný tomu, že členský štát opúšťa organizáciu, dohovor alebo akúkoľvek inú formu spolupráce. Spoločne s členstvom v organizácii vznikajú a zanikajú práva a povinnosti spojené s týmto členstvom. Keďže členstvo v Únii je v zásade na neobmedzený čas,[50] trvanie práv (a povinností) vyplývajúcich z práva Únie je v zásade rovnaké ako trvanie členstva v Únii. Napríklad fyzické a právnické osoby sa teda už nemôžu dovolávať základných slobôd vnútorného trhu voči bývalým dotknutým členským štátom. Už nemôžu obchodovať, pracovať a ani cestovať ako predtým. Je pravda, že to je pravdepodobne dôvod, prečo členský štát opustí organizáciu, ako je EÚ: nebyť viac viazaný povinnosťami. Druhou stranou mince je, že aj práva sú nevyhnutne a potenciálne nenahraditeľne stratené.

61. Rámcové rozhodnutie nepredstavuje žiadnu výnimku z tohto všeobecného javu.[51]

– *Nenarušenie vzájomnej dôvery*

62. Naopak, pokiaľ je štát stále členom Európskej únie, uplatňuje sa právo Únie. Pokiaľ ide o tento prípad, nevidím žiadny dôvod, prečo by sa ustanovenia rámcového rozhodnutia, a najmä povinnosť odovzdania, naň nemali vzťahovať.

63. Na úvod by som rád zdôraznil, že tvrdenia RO nie sú podložené konkrétnymi dôkazmi. Nie je možné určiť, či sú obavy reálne alebo hypotetické. To uznáva samotný vnútroštátny súd.

64. Právna situácia medzi UK a Írskom, pokiaľ ide o odovzdanie, sa naďalej riadi rámcovým rozhodnutím, ktoré, ako bolo dostatočne jasne uvedené a opakovane potvrdené Súdnym dvorom, je založené na vzájomnej dôvere.[52] Situácia by sa zmenila iba vtedy, ak by bola vzájomná dôvera narušená.

47 Nie som autorom tohto slovného spojenia a ani mu, ako to bude evidentné z tejto časti, nepripisujem úplne rovnaký význam, aký obvykle má.

48 Napriek tomu, podľa okolností veci podľa vnútroštátneho trestného práva, orgány *vydávajúceho* členského štátu (*in casu* UK) môžu byť pri svojom posudzovaní po odovzdaní nútené, aby v konkrétnom prípade uplatňovali tieto ustanovenia (rozhodnutia alebo vnútroštátneho práva), ktoré sú pre odovzdané osoby výhodnejšie.

49 Treba však poznamenať, že na podľa článku 2 ods. 1 zákona o vystúpení z Európskej únie z roku 2018 [European Union (Withdrawal) Act 2018], ktorý bol schválený Kráľovským súhlasom 26. júna 2018 „vnútroštátne právne predpisy odvodené od práva Únie, ktoré sú účinné vo vnútroštátnom práve bezprostredne pred dňom vystúpenia zostávajú v deň vystúpenia a po ňom *vo vnútroštátnom práve* naďalej účinné". Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Znenie zákona o vystúpení z Európskej únie z roku 2018 je dostupné na http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2018/16/pdfs/ukpga_20180016_en.pdf.

50 Pozri článok 53 ZEÚ.

51 Samozrejme, to neznamená, že právna realita vzťahu po Brexite bez ohľadu na jeho formu medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom v oblasti trestného súdnictva, ktorej súčasťou je rámcové rozhodnutie, nebude komplikovaná: pozri v tomto zmysle Mitsilegas, V.: Cross-border criminal cooperation after Brexit. In: DOUGAN, M. (ed.): *The UK after Brexit. Legal and policy challenges*. Intersentia: Cambridge, Antwerp, Portland 2017, s. 203 – 221, na s. 217.

52 Vzájomná dôvera je v širokom rozsahu – a správne – považovaná za súčasť DNA oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti: pozri Labayle, H.: Faut-il faire confiance à la confidence mutuelle?,In: LENAERTS, K. (ed.): Liber Amicorum *Antonio Tizzano, De la Cour CECA à la Cour de l'Union: le long parcours de la justice européenne*. G. Giappichelli Editore: Turin 2018, s. 472 – 485, na s. 479.

65. Neexistujú žiadne konkrétne náznaky, že politické okolnosti, ktoré predchádzali, viedli alebo nasledovali po oznámení o vystúpení, sú také, že by nerešpektovali vecný obsah rámcového rozhodnutia a základné práva zakotvené v Charte.[53] Ako správne tvrdí írsky minister, UK sa rozhodlo vystúpiť z EÚ, nie opustiť ideu právneho štátu alebo ochrany základných práv. Preto neexistuje dôvod na spochybnenie nepretržitého záväzku UK dodržiavať základné práva.[54]

66. Okrem toho, ak štát vystúpi z EÚ a už nebude viazaný podmienkami rámcového rozhodnutia, neznamená to, že sa nebudú uplatňovať iné pravidlá. Ustanovenia zákona o extradícii z roku 2003[55] sa budú naďalej uplatňovať v (čisto) vnútroštátnom práve.[56] Okrem toho je UK napríklad zmluvnou stranou Dohovoru Rady Európy o vydávaní z roku 1957[57] a navyše je viazané EDĽP. Dohovor o vydávaní obsahuje zásadu špeciality[58], ako aj ustanovenie v princípe zakazujúce ďalšie vydanie do tretieho štátu.[59]

67. V tomto kontexte nemožno zabúdať na to, že z empirického hľadiska ustanovenia rámcového rozhodnutia, ktoré sa týkajú situácie po odovzdaní, boli len zriedka predmetom návrhu vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania.[60]

68. Treba okrem toho zdôrazniť, že aj v prípade vydania do štátu mimo Únie[61] Súdny dvor uplatňuje rovnaké zásady ako vo veci Aranyosi a Căldăraru[62] pri interpretácii ustanovení Zmluvy o občianstve a nediskriminácii a ustanovení Charty.[63]

69. Použitie prísnejšieho testu na predmetný prípad by nevyhnutne znamenalo, že RO má silnejšiu ochranu, než ak by bol vydaný do štátu mimo Únie. Toto by nebolo koherentné.

53 Práve naopak. V oznámení o vystúpení UK z 29. marca 2017, premiérka v liste prezidentovi Európskej rady zdôraznila záujem o „pevné a osobitné partnerstvo“ medzi EÚ a UK, keď UK vystúpi. Dodala, že „chceme zabezpečiť, aby Európa zostala silná a prosperujúca a bola schopná napĺňať svoje hodnoty, mať vedúcu úlohu vo svete a brániť sa pred bezpečnostnými hrozbami. Chceme, aby sa Spojené kráľovstvo prostredníctvom pevného a osobitného partnerstva so silnou Európskou úniou *plne zúčastňovalo na dosahovaní týchto cieľov*.“ Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Navyše zdôraznila, že EÚ a UK „by mali naďalej spolupracovať na presadzovaní a ochrane našich európskych hodnôt. Možno teraz viac ako kedykoľvek predtým svet potrebuje liberálne a demokratické hodnoty Európy.“ List obsahujúci oznámenie o vystúpení je dostupný na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/604079/Prime_Ministers_letter_to_European_Council_President_Donald_Tusk.pdf. Od oznámenia o vystúpení nemožno povedať, že by sa pozícia UK v tejto súvislosti zmenila.

54 Na pojednávaní navyše zástupca Spojeného kráľovstva pripomenul Súdnemu dvoru, že Spojené kráľovstvo je zakladajúcim členom Rady Európy a že je jedným z prvých štátov, ktoré ratifikovali EDĽP. Verím, že mi bude odpustené, ak dodám, že v roku 2016 britský minister vnútra požiadal Spojené kráľovstvo, aby opustilo EDĽP (pozri https://www.bbc.co.uk/news/uk-politics-eu-referendum-36128318 a https://www.theguardian.com/politics/2016/apr/25/uk-must-leave-european-convention-on-human-rights-theresa-may-eu-referendum), no nezdá sa, že by súčasná vládna politika podporovala tento postoj (pozri https://www.thetimes.co.uk/article/uk-would-not-leave-human-rights-court-if-conservatives-re-elected-3rpblw9zp).

55 Ktorý, ako bolo uvedené v právnom rámci vyššie, prebral ustanovenia rámcového rozhodnutia do práva Spojeného kráľovstva.

56 Pozri článok 2 ods. 1 zákona o vystúpení z Európskej únie z roku 2018. Je zrejmé, že toto ustanovenie sa musí vnímať v kontexte a podlieha všetkým ostatným ustanoveniam tohto zákona (napríklad v otázkach, ako je nadradenosť, postavenie a výklad ponechaného práva Únie a vykonávanie dohody o vystúpení).

57 Európsky dohovor o vydávaní. Znenie dostupné na: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/024.

58 Článok 14 Európskeho dohovoru o vydávaní.

59 Článok 15 Európskeho dohovoru o vydávaní. Nie je možné poprieť, že tento dohovor môže byť značne menej účinný ako rámcové rozhodnutie (pozri vo vzťahu k dohovorom Rady Európy vo všeobecnosti, DAVIDSON, R.: Brexit and criminal justice: the future of the UK's cooperation relationship with the EU. In: *Criminal Law Review* 2017, s. 379 – 395, na s. 385). To je však vlastné procesu vystúpenia, pretože je samozrejmé, že tento dohovor ako nástroj medzinárodného práva verejného nemá účinok právneho aktu EÚ.

60 Pozri rozsudky z 1. decembra 2008, Leymann a Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669), a z 28. júna 2012, West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404).

61 V práve Únie sa odovzdanie podľa rámcového rozhodnutia odvoláva na situáciu medzi dvoma členskými štátmi, zatiaľ čo vydávanie vo všeobecnosti odkazuje na situáciu medzi členským štátom a treťou krajinou. Ak sú však tretie krajiny úzko spojené s EÚ, ako napríklad v prípade členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru, pojem, ktorý používajú, je „postup odovzdávania“. Pozri napr. Dohodu medzi Európskou úniou a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o vydávacom konaní medzi členskými štátmi Európskej únie a Islandom a Nórskom, Ú. v. EÚ L 292, 2006, s. 2. Táto dohoda ešte nevstúpila do platnosti (pozri poznámku 79 nižšie).

62 Rozsudok z 5. apríla 2016 (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198).

63 Pozri rozsudok zo 6. septembra 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, body 56 až 58).

70. Test, ktorý navrhujem použiť, je preto takýto: súdne orgány vykonávajúceho členského štátu môžu v čase výkonu EZ *očakávať*, že vydávajúci členský štát, pokiaľ ide o osobu, ktorá je odovzdávaná, bude dodržiavať hmotnoprávny obsah rámcového rozhodnutia, vrátane situácií po odovzdaní potom, ako vydávajúci členský štát opustí EÚ. Takúto domnienku možno urobiť, ak sa na členský štát, ktorý opustil EÚ, budú naďalej uplatňovať iné medzinárodné nástroje. Iba vtedy, ak existuje konkrétny dôkaz o opaku, súdne orgány členského štátu sa môžu rozhodnúť nevykonať zatykač.

71. Súdne orgány vykonávajúceho členského štátu musia vykonať vyššie uvedené posúdenie. Z jasných informácií predložených vnútroštátnym súdom v jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, pokiaľ ide o predmetný prípad, sa javí, že neexistuje žiaden dôvod na nevykonanie daného EZ.

O právomoci Súdneho dvora

72. Napokon je potrebné posúdiť dôsledky neexistencie právomoci Súdneho dvora, pokiaľ ide o výklad ustanovení rámcového rozhodnutia.

73. Táto otázka je pomerne jednoduchá, pretože je najlepšie analyzovať ju, nehľadiac do budúcnosti,[64] ale do minulosti.

74. Rámcové rozhodnutie bolo prijaté 13. júna 2002 na základe príslušných právnych ustanovení Zmluvy o EÚ[65] naposledy zmenenej a doplnenej Amsterdamskou zmluvou[66], to znamená v tom, čo bolo známe ako „tretí pilier“. Postupy v rámci tohto piliera boli prevažne medzivládne. V porovnaní so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva bola úloha Komisie výrazne menšia, v Rade prevládalo jednomyseľné hlasovanie a právomoc Súdneho dvora bola obmedzená a navyše podľa článku 35 Zmluvy o EÚ platného v tom čase každý členský štát mal urobiť vyhlásenie, či ju prijíma.[67] Ani UK, ani Írsko neurobili takéto vyhlásenie.[68]

75. Pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy by teda táto vec nemohla byť predložená Súdnemu dvoru.[69] Ani by súd z UK nebol oprávnený podať návrh na začatie prejudiciálneho konania. A predsa aj v tejto nie príliš vzdialenej minulosti bola EÚ pevne zakotvená v oblasti právneho štátu, vrátane prístupu k spravodlivosti.

64 O prípadných scenároch týkajúcich sa súdneho preskúmania v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti po Brexite pozri CURTIN, D.: Brexit and the EU Area of Freedom, Security. In: FABBRINI, F.: *The law and politics of Brexit*, OUP: Oxford, 2017, s. 183 – 200, na s. 186 a 187, a WEYEMBERGH, A.: Consequences of Brexit for European criminal law. In: *New Journal of European Criminal Law*, 2017, s. 284 – 299, na s. 295 – 296. Pokiaľ ide o návrhy na začatie prejudiciálneho konania z UK pozri Knaier, R., Scholz, M.: Rechtsschutz in Großbritannien und der EU nach dem „Brexit“. In: *Europäisches Wirtschafts- und Steuerrecht*, 2018, s. 10 – 17, na s. 15 – 16. Pokiaľ ide o riešenie sporov medzi EÚ a UK vo všeobecnosti, pozri FENNELLY, N.: Brexit: legal consequences for the EU. Dispute-settling between the EU and the UK. In: 18 *ERA Forum*, 2018, s. 493 – 511.

65 Články 31 písm. a) a b) a 34 ods. 2 písm. b).

66 „Amsterdamský“ právny režim bol uplatňovaný medzi 1. májom 1999 a 31. januárom 2003. Pre stručný prehľad o tomto režime pozri PEERS, S.: *EU Justice and Home Affairs Law (Volume II: EU Criminal Law, Policing, and Civil Law)*, 4. vydanie, OUP: Oxford, 2016, s. 14 – 22.

67 Pozri pôvodný článok 35 ods. 2 ZEÚ: „Vyhlásením urobeným v čase podpisu Amsterdamskej zmluvy alebo kedykoľvek neskôr môže ktorýkoľvek členský štát prijať právomoc Súdneho dvora rozhodnúť o prejudiciálnych otázkach uvedených v odseku 1.“ Pozri tiež pôvodný článok 35 ods. 3 ZEÚ, podľa ktorého musí takéto vyhlásenie špecifikovať, či len súdy poslednej inštancie alebo všetky súdy môžu predložiť Súdnemu dvoru otázky.

68 Pozri *a contrario* zoznam uvedený v Ú. v. EÚ L 56, 2010, s. 14. V skutočnosti 19 členských štátov v priebehu rokov po nadobudnutí platnosti urobilo vyhlásenie: 12 z (15 amsterdamských) členských štátov (UK, Írsko a Dánsko) a 7 z 12 členských štátov, ktoré vstúpili do Únie v rokoch 2004 a 2007 (Estónsko, Poľsko, Slovensko, Bulharsko, Malta). Pozri tiež GRZELAK, A.: Aspekty prawne jurysdykcji Trybunału Sprawiedliwości WE do orzekania w trybie prejudycjalnym w III filarze UE (interpretacja art. 35 ust. 1-4 TUE). In: BARCZ, J., GAJDA, A., GRZELAK, A., OSTROPOLSKI, T. (eds.): *Postępowanie prejudycjalne w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości Unii Europejskiej*, LexisNexis: Warsaw 2007, s. 19 – 42, na s. 29.

69 Ani v priebehu piatich rokov po nadobudnutí platnosti tejto Zmluvy, pozri bod 76 nižšie.

76. Až po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy[70] alebo presnejšie, päť rokov po nadobudnutí jej platnosti[71], t. j. primárneho práva tak, ako platí v súčasnosti, získal Súdny dvor plnú právomoc v súvislosti s výkladom rámcového rozhodnutia. Ako je dobre známe, táto zmluva odstránila štruktúru troch pilierov a konštitucionalizovala[72] – v tom zmysle, že v tejto oblasti sa uplatňujú základné, nadnárodné zásady, ako napríklad riadny legislatívny postup[73] a plná právomoc Súdneho dvora[74] – oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

77. Súhrnne je možné konštatovať, že otázka nedostatku právomoci Súdneho dvora po 29. marci 2019 nepredstavuje prekážku odovzdania RO do UK.

Záverečné poznámky

78. Z vyššie uvedeného posúdenia vyplýva, že výkon EZ z UK na základe rámcového rozhodnutia by mal pokračovať rovnako, ako keby UK, v súlade s článkom 50 Zmluvy o EÚ, neoznámilo Európskej rade svoj úmysel vystúpiť z EÚ. Predmetný prípad teda nie je o možnej komplikovanosti prechodného alebo vykonávacieho obdobia jednoducho preto, lebo v súčasnom práve (ešte) neexistuje také obdobie. Bohaté skúsenosti EÚ v oblasti prechodných období, ktoré v mnohých formách[75] nie sú právu Únie neznáme[76], nemožno v tejto chvíli využiť.[77]

70 1. decembra 2009.

71 V dôsledku článku 10 ods. 1 a 3 protokolu (č. 36) o prechodných ustanoveniach sa právomoc Súdneho dvora naďalej riadila pre všetky členské štáty okrem UK do 30. novembra 2014 bývalým článkom 35 ZEÚ. Pre bližšie informácie pozri LENAERTS, K.: The contribution of the European Court of Justice to the area of freedom, security and justice. In: 59 *International and Comparative Law Quaterly* 2010, s. 255 – 301, na s. 269 – 270. Čo sa týka UK, situácia sa riadi článkom 10 ods. 4 a 5 protokolu (č. 36). V súlade s týmto ustanovením UK uplatnilo svoje právo na výnimku a listom z 24. júla 2013 oznámilo predsedovi Rady, že neakceptuje právomoci inštitúcií EÚ týkajúce sa aktov EÚ prijatých v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach prijatých pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy (pozri dokument Rady 12750/13, „oznámenie UK podľa článku 10 ods. 4 protokolu č. 36 k Zmluve o EÚ a ZFEÚ“, 26. júla 2013). Následne UK akceptovala 35 opatrení, ktoré predtým neprijala [pozri dokument Rady 15398/14, oznámenie Spojeného kráľovstva podľa článku 10 ods. 5 protokolu 36 k zmluvám EÚ, 27. november 2014 a rozhodnutie Rady 2014/857/EÚ z 1. decembra 2014 ktoré sa týka oznámenia Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, že si želá zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis* nachádzajúcich sa v aktoch Únie v oblasti policajnej spolupráce a justičnej spolupráce v trestných veciach a ktorým sa menia rozhodnutia 2000/365/ES a 2004/926/ES (Ú. v. EÚ L 345, 2014, s. 1)]. Rámcové rozhodnutie je jedným z týchto opatrení. Následne má od 1. decembra 2014 Súdny dvor v súvislosti s rámcovým rozhodnutím právomoc rozhodovať o prejudiciálnych otázkach z UK. V súvislosti s týmto pomerne zložitým postupom akceptácie a neakceptácie pozri MITSILEGAS, V.: European criminal law after Brexit. In: 28 *Criminal Law Forum*, 2017, s. 219 – 250, na s. 224 – 226, a AMBOS, K.: Brexit und Europäisches Strafrecht. In: *Juristenzeitung* 14/2017, s. 707 – 713, na s. 710.

72 V súvislosti s konštitucionalizáciou, ktorú priniesla Lisabonská zmluva, pozri MITSILEGAS, V.: *EU criminal law after Lisbon*, Hart Publishing: Oxford and Portland, Oregon, 2016, s. 4 – 52.

73 Okrem niekoľkých výnimiek, ako napríklad článok 86 ZFEÚ o Európskej prokuratúre alebo článok 87 ods. 3 ZFEÚ o operačnej policajnej spolupráci.

74 S výnimkou obmedzenia článku 276 ZFEÚ, ktorý však v prejednávanej veci nie je relevantný.

75 Či je to v kontexte primárneho (napr. prístupových zmlúv) alebo sekundárneho (základný príklad: prebratie smerníc podľa článku 288 ods. 2 ZFEÚ) práva.

76 Pozri v konkrétnom kontexte Brexitu DOUGAN, M.: An airbag for the crash test dummies? EU-UK negotiations for a post-withdrawal „status quo“ transitional regime under Article 50 TEU. In: 55 *Common Market Law Review* 2018, Issue 2/3, s. 57 – 100, na s. 83.

77 V súvislosti s prechodnými obdobiami v práve Únie pozri KALĖDA, S. L.: *Przejęcie prawa wspólnotowego przez nowe państwo członkowskie. Zagadnienia przejściowe oraz międzyczasowe*, Prawo i Praktyka Gospodarcza: Warsaw, 2003, s. 237 – 240.

79. Z hľadiska práva Únie je Brexit *terra incognita*.[78] O opatreniach, ktoré sa majú zaviesť medzi EÚ a UK po 29. marci 2019, sa veľa nevie, ani všeobecne, ani pokiaľ ide o systém EZ.[79] Isté je, že po vystúpení z EÚ bude v určitom okamihu príliv ustupovať. Právo Únie bude plynúť po riekach a mimo ústia riek.[80]

80. Pokiaľ však ide o predmetný prípad, je potrebné postupovať ako obvykle.

81. Treba tiež dodať, že Cour de cassation (Francúzsko) v rozhodnutí z 2. mája 2018 nevidel dôvod na prerušenie konania až do odpovede Súdneho dvora na (ďalší) návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa dôsledkov Brexitu na rámcové rozhodnutie.[81]

82. Nevidím preto žiadny dôvod, pre ktorý by vnútroštátny súd mal akýmkoľvek spôsobom zmeniť svoje právne posúdenie z dôvodu oznámenia UK o vystúpení z 29. marca 2017.

Návrh

83. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázky položené High Court (Vyšší súd, Írsko) takto:

V situácii, keď členský štát 1. v súlade s článkom 50 ods. 2 ZEÚ oznámil Európskej rade svoj úmysel vystúpiť z Európskej únie a 2. v súlade s príslušnými ustanoveniami rámcového rozhodnutia Rady z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (2002/584/SVV), ktoré bolo zmenené a doplnené rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, vydal európsky zatykač (EZ) s cieľom odovzdania vyžiadanej osoby zo strany iného členského štátu, právne posúdenie vykonané súdnymi orgánmi tohto iného členského štátu pri vykonávaní európskeho zatykača sa na základe vyššie uvedeného oznámenia o vystúpení nemení.

78 Pozri MÜLLER GRAFF, P. CHR.: Brexit – die unionsrechtliche Dimension. In: KRAMME, M., BALDUS, CHR., SCHMIDT KESSEL, M. (eds.): *Brexit und die juristischen Folgen*, Nomos: Baden-Baden, 2017, s. 33 – 56, na s. 33.

79 V tejto súvislosti je možné si predstaviť veľa scenárov, napríklad osobitnú dohodu medzi EÚ a UK, ako je napr. Dohoda medzi Európskou úniou a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o vydávacom konaní medzi členskými štátmi Európskej únie a Islandom a Nórskom uvedená v poznámke 61 vyššie, ktorá bola schválená v mene EÚ najprv rozhodnutím Rady z 27. júna 2006 (Ú. v. EÚ L 292, 2006, s. 1) a po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy, ktorá si vyžiadala ďalšie schválenie, rozhodnutím Rady z 27. novembra 2014 (Ú. v. EÚ L 343, 2014. s. 1). Podľa mojich vedomostí však táto dohoda zatiaľ nenadobudla platnosť. Táto dohoda okrem toho v článku 36 stanovuje postup *medzivládneho* urovnávania sporov na rozdiel od súdneho konania. V súvislosti s ďalšími možnosťami, ktoré prichádzajú do úvahy, pozri House of Lords, *Brexit: future UK-EU Security and Police Cooperation*, *Report*, body 124 – 140, publikované 16. decembra 2016, dostupné na: https://publications.parliament.uk/pa/ld201617/ldselect/ldeucom/77/77.pdf.

80 Tieto slová treba chápať ako prikývnutie lordovi Denningovi, ktorý vo veci HP Bulmer Ltd & Anor proti J. Bollinger SA & Ors [1974] EWCA Civ 14 uviedol, že „keď príde na záležitosti s európskym prvkom, zmluva je ako prichádzajúci príliv. Prúdi do ústí riek a ďalej do riek. Nemôže byť zadržiavaný.“ Dostupné na: http://www.bailii.org/cgi-bin/markup.cgi?doc=/ew/cases/EWCA/Civ/1974/14.htm.

81 Pozri Cour de cassation, chambre criminelle, rozsudok z 2. mája 2018, Pourvoi No 18-82167, dostupné na: https://www.legifrance.gouv.fr/affichJuriJudi.do?oldAction=rechExpJuriJudi&idTexte=JURITEXT000036900182&fastReqId=1561028715&fastPos=1.